

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznika. — Inzerati do 30 petič
a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič
vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 2. — — — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštne Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

KONCENTRACIJA ALI VOLITVE?

Dr. Enderjeva akcija propadla — Predsednik republike pripravlja teren za koncentracijsko vladno — Če ne bo uspel, bo parlament razpuščen

Dunaj, 19. junija. Poskus dr. Enderje, sestaviti meščansko, deloma izvenparlamentarno vladno z najširšimi poblastmi, ki bi lahko vladala tudi brez parlamenta, se je hitro izjalovil. Zadel je na hud odpor ne samo pri socialnih demokratih, ki so napovedali najostrejšo borbo proti vsaki okrožitvi parlamentarizma, marveč tudi pri drugih strankah. Pokazalo se je kaj kmalu, da tisti za tem grmom prelat dr. Seipl, ki zadnje leto neprestano spletkari, hote se zopet polastiti oblasti in postati absoluten gospodar, da bi mogel uresničiti svoje monarhistično - klerikalne načrte. Ze po prvih razgovorih je dr. Ender uvidel, da je njegov načrt nemogoč in je zato odklonil mandat za sestavo vlade.

Kaj bo sledilo sedaj, še ni jasno. Zatrjuje se, da je bil bivši predsednik avstrijskega parlamenta dr. Gürtler pozvan iz Grada in da bo predsednik republike njemu poveril nadaljnja pogajanja. Krščanski socialci pa se vedno upajo, da bo ostal na krmlu dr. Ender, dasi je on sam zelo pesimističen in izjavlja, da se je že naveličal

večnih sporov in preprirov s strankami. Najnevarnejše smatrajo v političnih krogih govorice, da bo poskušal predsednik republike pripraviti teren za sestavo široke koalicijske ali neke koncentracijske vlade, v kateri bi bili poleg dosedanjih vladnih strank tudi socialni demokrati. Izgledi za tako vladno pa so zelo mali. Nasprotja med socialnimi demokrati in krščanskimi socialci so tako velika, da jih bo, vsaj v sedanjem trenutku, ko je dr. Ender s svojo akcijo prepad še povečal, težko premostiti.

Dejstvo pa je, da sili finančni položaj in sanacija Kreditanstalta k nujni in čimprejnejši rešitvi vladne krize. Avstrijske finance so na robu bankrota, če med strankami ne pride do sporazuma glede kritja proračunskega deficita, ki se veča od dne do dne. Govori se celo, da bo predsednik republike v najskrajnejšem primeru posegel po zasilnih ukrepih. V tem primeru bi se pred sestavo nove vlade sledil razpust parlamenta, ker daje ustava predsedniku republike pravico, da v dobi med razpustom parlamenta in se-

stavo nove vlade po volitvah rešuje važne državne posle z zasilnimi uradniki. Na ta način bi se rešilo vprašanje proračunskega deficita in sanacije Kreditanstalta brez parlamenta.

Zdi pa se, da so te vesti le strahilo za politične stranke, ki so zaenkrat skrajno nepopustljive. Kakšen uspeh bo imel predsednik republike pri današnjih posvetovanjih s političnimi voditelji, se bo kmalu pokazalo. Vsekakor pa se iz vsega tega vidi, da je kriza v Avstriji silno resna in morda usodna za bodoči razvoj avstrijske republike.

Značilno je zlasti tudi dejstvo, da so Heimwehrovi, ki veljajo v splošnem samo še za privesek dr. Seipla, zadnje dni pridno na delu in vrše živahno agitacijo za ukinitve parlamentarnega sistema. Za prihodnje dni so napovedali nad 200 javnih shodov, na katerih bodo skušali prepričati poslušalce, da so dosedanje parlamentarne metode zastarele in da je treba ljudi močne roke, da popeljejo Avstrijo preko vseh ovir v obliem Berlina in do končne združitve z Nemčijo.

Poljski novinarji na Bledu

Lep zaključek turneje po Jugoslaviji — Lepota Slovenije je goste zadivila — Drevi se vrnejo v domovino

Bled, 19. junija. Sinoči so prispeli semkaj iz Ljubljane poljski novinarji v spremstvu svojih ljubljanskih kolegov. Pripeljali so se z avtomobili, ki jih je dala na razpolago ljubljanska mestna občina. Pred Parkhotelom, kjer so tudi nastanjeni, so jih pozdravili zastopniki blejske občine s članici zdraviliške komisije. Večerja, ki jo je priredila na čast gostom blejska občina v lepem, ogromni jedilnici v novem Kendovem Parkhotelu, je potekla v intimnem, bratškem razgovoru z ljubljanskimi kolegi in ostalim spremstvom. Po večerji so gostje prisostvovali varijetni zabavi v kazinski kavarni, ena skupina pa je napravila kratak nočni izlet po blejskem jezeru in se divila milobi jezera ob pestri nočni razsvetljavi obrežnih hotelov in kavarn. Ostali del noči in današnje jutro sta bila posvečena temeljitemu odpočitku. Pri zajtrku so go-

stje z zanimanjem čitali ilustrirana poročila o svojem včerajšnjem bivanju v Ljubljani in druge novice v današnjem »Jutru«, ki jim ga je »Jutrova« uprava dostavila v hotel. Nebo je bilo danes dopolne zagrnjeno v oblaki, toda brez nevarnosti za dež. Zato pa ni vročine, marveč vlada prijeten hlad, četudi tako vreme ni baš primerno za kopanje. Gostje so dopolne napravili izlet po jezeru, posetili cerkvico na otoku in se ustavili pred kraljevskim dvorcem, kjer so se tudi vpisali v dvorno knjigo. Ob 13. je blejska občina skupno z zdraviliško komisijo priredila na čast gostom v Kendovem Parkhotelu svečan banket, ki je potekel v najlepšem razpoloženju. Popoldne se odpeljejo gostje v Bohinj, zvečer pa se vrnejo na Bled in nato odpotujejo preko Jesenic v domovino.

Macdonald in Henderson posetita Berlin in Dunaj

V Berlinu se bodo nadaljevali v Chequersu pričeti razgovori in načelo vprašanje revizije nemških reparacij

Berlin, 19. junija. g. Nemška vlada je bila oficijelno obveščena o obisku angleških državnikov Macdonalda in Hendersona v Berlinu in sicer v dnevi med 17. in 20. julijem. Program za bivanje angleških ministrov še ni točno določen. V političnih krogih izjavljajo, da je politični pomen tega obiska ravno tako velik kot obiska nemških ministrov v Chiquersu in da gre samo za nadaljevanje tamkaj načetih razgovorov. Vsekakor bodo pogoji nekoliko drugačni, ker je bila medtem uveljavljena zasilna odredba in bodo do tedaj že v teku diplomatska pogajanja za sprožitve reparacijskega problema.

Dunaj, 19. junija. »Vorwärts« poroča, da bosta Macdonald in Henderson po obisku v Berlinu posetila tudi Dunaj ter se udeležila socialističnega kongresa, ki bo takrat zasedal na Dunaju. Po dosedanjih dispozicijah pride na Dunaj okrog 20. julija. Razume se, dostavlja list, da bosta pri tej priliki stopila v stike tudi z oficijelnimi avstrijskimi krogi. Zato polagajo v političnih krogih na ta poset velik pomen smatrajoč, da bo po razgovorih v Berlinu pritegnjena k nadaljnjim pogajanjem tudi Avstrija, ki je zainteresirana na tem, kako se bodo razvijali dogodki v Srednji Evropi, če se Nemčiji posreči zlomiti reparacijske okove in dobiti proste roke.

Vatikan pravi: „Ni res!“

Odgovor na včerajšnjo Mussolinijevo izjavo — Katoliška akcija se ni vmešavala v politiko, a fašisti je ne morejo trpeti, ker so sami protiklerikalci

Pariz, 19. junija. g. »Journal« objavlja odgovor na včerajšnjo izjavo Mussolinija o sporu z Vatikanom in vlogi cerkve v Italiji. Visok dostojanstvenik v Vatikanu je izjavil v razgovoru z glavnim urednikom istega lista, da je bila Katoliška akcija ustanovljena samo zaradi tega, da bi odpomogla nenavadnemu pomanjkanju duhovnikov in govečala versko delovanje duhovnikov v apostolatom laikov. Katoliška akcija je v smislu papeževih navodil delovala samo na verskem polju in je bila vedno nad strankami. V ostalem je bivši glavni tajnik fašistične stranke Turati izrecno dovolil, da smejo tudi fašisti vstopiti v Katoliško akcijo. Katoličani niso stranka in se ne pečajo s politikom. Nekaj vzroka za razpust Katoliške akcije je bilo tudi v tem, ker je zadela

fašistična stranka pri organiziranju svojih mladinskih organizacij na občutne težave, s katerimi je obremenila Katoliško akcijo. V ostalem pa je res, da izvirja največ fašistov iz protiklerikalnih krogov.

Rim, 19. junija. AA. Vatikanško glasilo »Osservatore romano« poroča, da so učitelji vodili mladino po ulicah, ki je vzklikala »Dol s papežem in duhovniki«. Dalje pravi, da so se morale v dveh mestih na ukaz fašističnih oblasti vršiti procesije kljub papeževi prepovedi. Spor med cerkvijo in italijansko vlado se je z zadnjimi dogodki ponovno poostril. Sinoči so vatikanski krogi objavili poročilo, da je vest o papeževi boleznii neresnična. Papež je le zaradi velike vročine opustil dnevni izprehod po vatikanskih vrtovih.

Francoski odgovor

V odgovor na nemško oboroževanje je francoska zbornica včeraj odobrila nov gradbeni program za vojno mornarico

Pariz, 19. junija. g. Zbornica je na sinočnji seji s 410 proti 163 glasovom sprejela načrt za izgradnjo vojne mornarice. Socialistični poslanec Paul Boncourt je protestiral proti gradnji nove 23.000 tonske križarke, češ, da je Francija z locarnsko pogodbo dovolj zaščitena in ni treba, da bi reagirala na novo nemško oklopno križarko. Nemčija je zgradila 10.000 tonsko, Francija bo zgra-

dila 23.000 tonsko in Italija bo odgovorila s 35.000 tonsko križarko, tako da oboroževanja ne bo konec. Mornariški minister Dumont je ugovarjal tem perspektivam in izjavil, da gre samo za načelno vprašanje. Nikakor ni treba misliti, da se bodo načrti tudi izvršili, ker je vse odvisno od izida svetovne razorožitvene konference.

Anglija proti tuji konkurenci

Sprejetje zakona proti umazani in ozemski konkurenci — Italijanski dumping v Angliji

London, 19. junija. s. V spodnji zbornici je bil včeraj sprejet zakonski osnutek, ki je naperjen proti umazani inozemski konkurenci na angleškem trgu. Po tem osnutku se lahko prepove uvoz vseh inozemskih industrijskih proizvodov, katerih cena je tako nizka, da z njimi angleški proizvodi enake kakovosti ne morejo konkurirati.

Rim, 19. junija. č. Tukajšnji listi poročajo, da je bila v londonski spodnji zbornici vložena interpelacija, v kateri se zahteva od angleške vlade, naj ukrene enerგიčne korake proti italijanskemu dumpingu. Interpelacija navaja, da je Italija v zadnji dobi preplavila angleški trg s tekstilnim blagom, ki ga prodaja po izredno nizki ceni, tako da domača angleška industrija sploh ne more konkurirati. Italijanskim industrijcem je mogoča prodaja blaga po tako nizki ceni, ker dobivajo od italijanske vlade finančno podporo za izvoz.

Agencija Stefani objavlja sedaj poluradni komunikate, v katerem naglašajo, da po infor-

macijah na merodajnem mestu o kakem dumpingu ne more biti niti govora. Zanika tudi navedbe interpelacije, da bi dobivali italijanski industriji finančno podporo od vlade in zatrjuje, da italijanska vlada industriji načelno ne daje sploh nikake podpore, najmanj pa za izvoz.

Katastrofalen vihar na Westfalskem

Plettenberg, 18. junija. s. Silen orkan je povzročil v Plettenbergu na Westfalskem ogromna opustošenja. V mestu in okolških krajih je bilo težko poškodovanih 120 do 140 stanovanjskih hiš in drugih poslopij. Vihar je popolnoma uničil pet oraloz gozda. Razen tega je odnesel strehe sedmih tovarniških poslopij in težko poškodoval notranjo opremo. Tovarna za želje je popolnoma porušena.

Bolgarija ne miruje

Atene, 19. junija. AA. Vesti o sestavi nove bolgarske delegacije za prihodnjo balkansko konferenco v Carigradu so močno presunile vse grške časopise.

»Elefterom Vima« piše: Bolgarska delegacija je tako sestavljena, da ni mogoče govoriti o resnem delu prihodnje balkanske konference. Tvorijo jo osebe, ki so prežete z mržnjo in z osvetlo. Zaradi tega bi morala vsa Grčija opozoriti g. Papanasstasija in njegove prijatelje naj lepo ostanejo doma, a kot grške delegate naj pošljejo na to konferenco bivše grške bojovnike in vodstvo udruženja »Vasilios Vulgaropontos«. To bi bil najprimernejši odgovor. Podobno pišejo ostali grški listi.

Polet »Do X« po Južni Ameriki

London, 19. junija. AA. Po poročilu iz Port Natala se je davi veleletalo »Do X« dvignilo v zrak in poletelo v Bahijo.

London, 18. junija. g. Po brzojavki iz Natala je ogromno letalo »Do X« danes po triumfnem poletu pristalo na velikem jezeru v bližini Macia. Zasilni pristanež je bil potreben zaradi pomanjkanja goriva in vetra v hrbet. Na bregovih jezera se je nabralo številno občinstvo, ki je bilo zaradi nepričakovane vmesnega pristanka zelo vzradoščeno. Ko je letalo dobilo zopet goriva, je startalo okoli 11. za nadaljnji polet proti Bahiji, kjer je ob 12.55 pristalo brez nezgode.

Potopljeni parnik so našli

Nantes, 19. junija. Po večdnevnem napornem iskanju so včeraj naposled našli potopljeni parnik »Saint Philibert«. Parnik leži globoko v pesku, komaj 250 m oddaljeno od obale. Pesek ga popolnoma pokriva, tako da ga ni bilo moči opaziti od zgoraj. Našli so ga potapljači, ki so preiskali ves teren. Kako bodo parnik dvignili, še ni rešeno. Na vsak način pa bo dviganje skrajno težavno, ker se je parnik zaril v pesek in se je vrhutega še obrnil tako, da zaenkrat ne morejo v notranjost. Morali bodo najprej s posebnimi napravami pesek odkopati. Z delom bodo pričeli takoj, ker potopljeni parnik zelo ovira plovbo v tej ožini.

Tudi ob vročih dneh negovani lasje!

Vsak teden po enkrat si umijte glavo!

ELIDA SHAMPOO

Za to je potreben Elida Shampoo. Čisti, da nobena reč ne tako ... dela lase mehke kakor svila in človeka čudovito osveži!

Herriot o oboroževanju Nemčije

Debata v francoskem parlamentu o mornariškem gradbenem programu — Nemčija gradi nove križarke, čeprav toži o finančni krizi

Pariz, 19. junija. AA. V parlamentarnem odboru za vojsko je poročal poslanec Fabris o utrjevanju francoskih meja. Poročevalec je ugotovil, da je to utrjevanje defenzivnega značaja in da je naravna izpopolnitev enoletne vojaške službe. Zato je treba ta utrjevalna dela brez odlašanja dokončati. Utrjevanje samo na sebi ni nobena nevarnost in se more nad njim spodtkati samo zahrbtni napadalec. Odbor je sprejel poročilo soglasno. Obenem je bil sprejet zakonski načrt o nadaljevanju utrjevanja po določenem programu. Za ta dela je določen kredit 2.5 milijard frankov.

Pariz, 18. junija. g. V zbornici se je pričela danes debata o načrtu za gradnjo mornarice v l. 1931. Socialistični poslanec Re-

nauld je govoril proti gradnji nove križarke s 33.000 tonami pred svetovno razorožitveno konferenco. Bivši ministrski predsednik Herriot je naglašal dejstvo, da je Nemčija v pomorski razorožitvi kljub svoji finančni stiski določila maksimum gradbenega programa, ki ji je dovoljen. Nemčija je že spustila v morje veliko križarko in sklenila med tem tudi gradnjo druge križarke. Gotovo je, da bo gradnja še več križark istega tipa. V najkrajšem času bo Nemčija razpolagala s šestimi modernimi 10.000 tonskimi križarkami, ki bodo močnejše kakor vse ostale ladje tega tipa. Debata se je nadaljevala do poznih popoldanskih ur.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.74, Berlin 13.3925—13.4225 (13.4075), Bruselj 7.8644, Budimpešta 9.874, Curih 1095.3 — 1098.8 (1096.8), Dunaj 792.04 — 795.04 (794.80), Newyork 56.28 — 56.48 (56.38), London 274.40 — 275.20 (274.80), Pariz 221.28, Praga 166.92 — 167.72 (167.32), Trst 296.61.

INOZEMSKA BORZE

Curih: Beograd 9.11625, Pariz 20.175, London 25.0625, Newyork 515.—, Bruselj 71.70, Milan 26.965, Madrid 50.75, Amsterdam 207.30, Berlin 122.24, Dunaj 72.35, Sofija 3.73, Praga 15.255, Varšava 57.70.

Nj. Vel. kraljica v Ljubljani

Davi je posetila Ljubljano Nj. Vel. kraljica, da nakupi za naše kraljeviče igrače

Ljubljana, 19. junija. Davi ob 9.15 se je po Celovški cesti pripeljal eleganten črn Packard tipa 1930 in takoj so po srebrni kroni ljudje spoznali dvorni avtomobil, pri njegovem volanu pa kraljico Marijo, ki je prišla v spremstvu dvorne dame ge. Šverljugove nakupovat igrače za naše kraljeviče, ki so zopet na Bledu. Kakor so ljudje priljubljeno kraljico spoznali, so jo takoj jeli najprisrčnejše pozdravljati in hiteti za avtomobilom po Gosposvetki, Dunajski cesti, Prešernovi ulici, Marijinem trgu in čez Francišanski most po Stritarjevi ulici na Mestni trg, kjer se je avtomobil, ki je ves čas vozil prav pazljivo in počasi, ustavil pred trgovino Ant. Krisper.

V trgovini, kjer je Njeno Veličanstvo že tudi lani nakupovalo igrače, je bilo mnogo drugih kupcev, ki so tudi takoj spoznali kraljico in ostali v spoštljivi oddaljenosti, da jo ne bi vznemirjali. Na sebi je imela kraljica priprosto temno rdečo obleko, dvorna dama ga. Šverljugova je bila pa v skromni črnini. Visočega gosta je v trgovini pozdravil šef g. Erik Krisper s poslovnim g. Voltmanom in gosp. Trnkocijem. G. Voltman je kraljici razkazal vse oddelke trgovine, ki se je o njeni veliki zalogi in izbiri prav

pohvalno izrazila ter si končno izbrala za kraljeviče najmodernejših igrač. Kupila je majhen cestni valjar, ki je pri popravljanju cest sedaj na Bledu aktualen, smešnega pajaka, ki skače in tolče po zilotoni veselo melodije, majhen vojni tank in lep avtomobil, za na jezero pa seveda čolnček in barko, a tudi več žog in sportnih stvari, med njimi pa posebno veliko žogo, da se bodo kraljeviči s njo igrali pri kopanju v jezeru.

V trgovini je kraljica Marija ostala 20 minut in med tem se je pred trgovino zbrala ogromna množica, polna gledalcev so bila pa tudi okna. Množica je tako narasla, da so morali stražniki pod vodstvom namestnika poveljnika policije g. Grila napraviti pot, da so lahko vozili po trgu vozovi in tramvaji. Ko je kraljica iz trgovine prišla na trg, jo je množica navdušeno pozdravila z vzkliki in prisrčnim mahanjem z robcami. Visoka dama je pa najprijetnejše smeje odzdravljala, večkrat ljubeznivo pokimala, pomigala z roko in počasi zavila avto v Stritarjevo ulico. Občinstvo je pozdravljalo kraljico tudi ob povratku proti Bledu po isti poti, kakor je prišla, ker se je vesela novica, da je kraljica obiskala Ljubljano, razširila z bliskovito naglico po mestu.

Produkcija operne šole

Lep uspeh našega opernega naraščaja

Operna šola državne konservatorije je v sredo zvečer v dramatično javno produkcijo, ki ni napolnila gledališča samo s simpatičnimi prijatelji nastopajočih mladih pevcev, temveč tudi z občinstvom, ki se močno zanima za našo operno — solistično bodočnost.

Produkcijo je vodila učiteljica igranja ga. Škerlj - Medvedova, muzikalno vodstvo pa sta si delila kapelnika g. Nefat in g. Švara.

Ga. Škerlj - Medvedova goji smoteno, premišljeno igranje po preizkušeni, lepo zaokroženih vzorih, polaga veliko važnost na neprisljano, popolnoma naravno gibanje, lahkotnost menjavanja situacij, na slikovitost grupacij. Njeni gojenci ne poznajo zadreg, treme, nastopi so izredno sigurni in točno izdelani do potankosti.

G. Nefat je naštudiral sedem glasbenih prizorov iz Humperdinckove opere »Janko in Metka« (prizor iz I. d.), iz Thomasove »Mignon« (prizor iz III. d.), sklepni prizor iz Lotringovega »Wormskega orožarja«, prizor iz III. d. Gounodovega »Fausta«, iz »Onjegina« Čajkovskega tretjo sliko, Puccinijev »Plašč« in iz »Prodane neveste« prizor iz II. d. Spremljal je vse točke tudi sam pri klavirju. Poudariti treba muzikalno zaokroženost hitro menjajočih se slik, temeljito razumevanje vsebinske ubranosti, ki je bila v pretežni večini lirična z edino izjemo še nekoliko za naše mlade pevce in igralce dramatično težkim »Plaščem«.

Kabinetni kos skrbno izceliranega dela točno zadetom klasičnem stilu je bilo II. denjenje Mozartove »Figarove svatbe« iz studija g. Švara. Pohvaliti moram zlasti lahkotnost recitativnega podajanja, umerjenost dinamike, celotno uglasenost na komorno intimnost prizora ter presenetljivo sigurnost in skupni igranje in petje.

Gojenci operne šole so v izvršnih pedagoških rokah in marsikateri iz njih bo zamogel s pridom uživati na dostikrat preglednih gledaliških deskah nauke in plodove svojih učiteljev. Nekateri izmed nastopajočih so se s temi deskami že seznanili, kar se jim tudi že pozna.

Imenoval bi kot izmed vseh že najbolj rutinirano gojenko operne šole Arko Hertu. Prilegajo se ji partije živahnega, šegavega značaja, mladostno subretnega žanra. Močno je ugajala v Humperdincku in Mozartu, za Fausta (zlasti nakitna arija) ji manjka voluminoznost glasu, za Geogeto v »Plašču« dramatičnosti. V splošnem pa obeta postati prav kmalu izvrstna podpora naše-

mu gledališču. Zelo simpatična je v igri in petju Anica Mezetova. V Humperdincku je bila še nekoliko vezana, vsled začetnega nastopa, tretja slika (pisemska) iz »Onjegina« pa je bila izredno lepa v vsakem oziru, prav tako tudi njena Rozina v Mozartu. Dolenc Josipina ima mnogo ambicije, veliko voljo, popravila si je v serijozni pevski šoli do gotove meje svoj neveliki, morda tudi nekoliko bolni glas, no, uverjen sem, da ne bo iskala svoje bodočnosti na opernem odru kar bi ji tudi iskreno odsvetoval. Ljudmila Vedralova je prav svobodno pela malo sceno iz III. Mignone, a je še bolj ugajala kot Filipjevna v »Onjeginu« in mislim, da so enake partije kot nalašč za njo. Mlekševa ima mal. ljubezniv in gibljiv glas prijetnega timbra, igra okretno in smiselno. Sklepni prizor iz »Orožarja« se ji je lepo podal, posebno pa je ugajala tudi s svojo originalno masko v Mozartu. Marta Obervolder (paž Jerubin v Mozartu) je blesteča figura, za paža pa sicer namerja pretehtati. Zdi in sliši se ji, da ni bila prvič na odru ter je svojo prijazno vlogo pogodila lepo.

Izmed gojencev bi na prvem mestu kot najbolj resnega pevca imenoval A. Šviglja. Partija Michela v »Plašču« je sicer zanj po obsežnosti glasa in igri še nekoliko riskantna, v svoji plemeniti umerjenosti in lahkotnem pevskem tonu pa je bil kot Alimaviva v Mozartu vse pokot malokdo, poznal človeški glas ter ni nikdar brez potrebe prekoračil obeh njegovih skrajnih meja. Švigelj naj se drži v srednjih, blagolasnih legah, tam je najprijetnejši.

G. Juvanec Ferdo (Lothario) je bil nekoliko nervozen v igri, a ima prijeten, netičen glas in slišal bi ga rad v drugi večji partiji. O Dragu Burgerju ne upam reči ničesar, ker je bil njegov nastop (Henri v »Plašču«) preveč bežen in kratak. Prav zelo je ugajal poredni Vašek Krmitotiča Ivica. Kar takoj bi ga presadil kot Vaška stalno na naš odru, kjer bi našemu drugemu Vašku prav resno konkuriral. Kot Figaro je bil močno simpatičen Magolič Samo. Ustrezal je pevski in igralski, prav tako Sekula kot Bartolo. Sancin kot Basilio in prav posebno še Franko Otakar kot vrtinar Antonio.

Ce sem pri tolikem številu nadebnih umetnikov koga pozabil, naj mi oprosti. Ves večer je potekel prav zlahko in gladko. Operni šoli, njenim učiteljem in gojencem na lepih vsehah veselje častitam!

Kozel v zeljniku...

Kaj je videl lajik na umetnostni razstavi

Ljubljana, 19. junija. Čez sedem let vse prav pride, tudi ta pregovor. Na svetu je mnogo hvalevrednih stvari in reči, kar se je prepračil lajik na umetnostni razstavi. S tem pa še ni rečeno, da se je o podobnem prepračil kozel v zeljniku, kvečjemu, da so tudi umetnostne razstave hvalevredne prireditve in gotovo ne manj kakor cirkuške atrakcije. To pa zaradi tega, ker so potrebne. Zakaj so potrebne, ni vprašanje na pravem mestu. In tudi ni priporočljivo dražiti leva, ki rjove v puščavi. Menda so umetniki glas vpijočega v puščavi — se vam ne zdi?

Toda danes ne gre niti za reklamo, saj je bila razstava včeraj zaključena. Enkrat je pač vsega konec (ne mislimo na reklamo). Pripomniti je treba, da bi reklama ne bila ničesar nečastnega za umetnost in umetnostno razstavo, gotovo bi imela (reklama namreč) več uspeha, kakor ga ima razstava brez nje, in glavno je uspeh.

Ce je lajka med tednom zanesla pot po Lattermannovem drevoredu, se mu je kar mako storilo ob pogledu na vratarja. Reče se je namreč kar bal samote, v katero ga je postavila usoda. Gotovo se ni upal sedeti sam v dvorani med tolikimi slikami in umetniškimi duhovi. Lahko bi se mu v

resnici prikazali duhovi ter se masčevali nad njim, ker bi se nad nikomur drugim ne mogli. In če ima človek kolikolič fanta-zije. Kamor pogledaš ti žugajo vseumogote prikazni. Tišina tihožiti sega do srca in še globje, device, akti (v oljih ali na vodi, no pravi: olja in akvareli, seveda), portreti, pokrajine, barke, rože, lesorezi in kakor spiritalistične prikazni — mavčni kipi — da, če imaš fantazijo, pa se ti bo morda zdelo, da vse to stopa s sten in podstavkov, zdajci bo planilo nate, pomaranče in jabolka tihožiti ti bodo bombardirala, oljnat, mastni akti te bodo zadušili s svojimi neznanjskimi pleči in meči. Kdo bi se potem še čudil, če je videl sedeti vratarja zunaj paviljona.

Včeraj so nekateri žitili, da je naš slikar prvi dan prodal na veliki inozemski razstavi drago sliko. In, pomislite, ta slikar je razstavljal tudi na naši velesejmski razstavi! Dobro bi bilo, da bi kupili njegove slike doma, da bi jih ne pokrila tujina... In zdaj najbrže mislite, da je bil včeraj na razstavi strašansko naval, da je bila razstava zato večer zaključena, ker je zmanjkalo blaga ter se danes polovica stotine naših umetnikov odpravila na letovišča, s čopiči kot trofejami pod pazduhami in z de-

ma klobuki.

Seveda, nekaj obiskovalcev je bilo. Gotovo je prišel po številu na vsakega umetnika eden, če štejemo k njim tudi razstavljalce, ki so hodili gledat z upom in strahom, če so njih produkti že prodani. Bilo jih je še celo nekaj več, a najbrž ni bilo med njimi nobenega Američana, ne špekulanta z umetninami pa tudi navadnih kupcev ni bilo na spregled. In če je kontno vendar kdo kupoval slike, ali jih vsaj ogledoval s trgovskega stališča, tedaj menda to ni baš največja senzacija. Vse to pa nas prav za prav ne sme mnogo brigati; kakor rečeno, dražiti rjovečega leva v puščavi ni umestno, ne potrebno opravilo, zlasti pa se ne sme dragati v njegovo Ahilovo peto. Napak pa ni končno priznati, da je bila razstava kljub vsemu precej dobro obiskana.

Prišli so študenti. Pogovarjali so se, da jih je zabelo v bazenu bližnjega kopališča ter da je v paviljonu baš tako prijetno vroče. — Prignalo je dve devici z dežele. Pod belimi (menda svatovskiimi) oblekami sta zardevali, toplo jima je prihajalo ob pogledu na zapeljiv akt. Gotovo jima je bilo vroče, saj sta njuni bleki postajali od slike do slike takorekno akvarelna barve — od znojna na hrbtih. — Tri gracije po starosti iz preteklega stoletja, so se nepopisno mučile s katalogi. Ko so obšle vse umetnine, so se šele zavedle, da je najslabša stran umetnostne razstave — katalog, da moraš ves čas gledati vanj, slik pa ne utegneš niti povuhati. Končno so torej sklenile, da si ogledajo še slike kljub vročini. Toda najstarejša so obšle slabosti, zato so morale zapustiti razstavo, ne da bi videle razstavljeno blago. Najmlajša je dejala v tolažbo, da bo doma še enkrat preštudirala katalog.

Ogledoval si je tudi slike meščan v krogu svoje ugledne družine. Niti katalog mu ni delal posebne težave. S svečanim obrazom, ki je zrcalil iz vsake gubice, in s slehernim dilačkom nič drugega kakor samo razumevanje, čisto inteligenco in aristokratsko duha. Bil je vzor posebnika umetnostne razstave. Zakaj, na takšni razstavi moraš biti pameten preko sile, možgani in jezik morajo biti udarjeni na hokus-pokus razpoloženje, znati moraš razbrati slednji hierogif in sleherni kopico arabeske raz slike, učenost ti mora kar puhteti iz jezika, skratka, samega sebe moraš prekositi, lahko si pa obdarjen s kurjo slepoto ter ti tudi barv ni treba razpoznavati. Rečeš n. pr. o kravi, da je krasne zelene barve in gotovo bo zelena, trava pa bo vijoličasta. In če se ti oči zamegle od pravilne krasote in gije-nja, tedaj še vseeno lahko občuduješ čudovite impresionistične vizije.

Res, razstava je bila dobro obiskana. Obiskovalci so si pa tudi vse slike ogledali natančno in so se vsi držali kar najbolj resno in pametno kakor se spodobi. Ko so potem na srečnem prišli zopet do vrat, so odhajali s prijetno zavestjo, da so storili svojo inteligentno dolžnost. V takšni prijetni zavesti človek pozabi na ves svet in materializem povrh, najprej pa na lastni mošnjček. Kaj pa naj tudi ima umetnost skupnega z mošnjčki, kvečjemu, da je svoje vrste umetnost imeti mošnjček. In to nas res nič ne briga, saj smo že prišli do vrat, oddahnemo se samo, kakor kozel, ko uide iz zeljnika.

No, in kar se slikarjev tiče, morajo itak priznati, da še ni bila nikdar bolj časa primerna rečenica kakor sedaj — slikar slikaj in molči!

Nagrade za načrte tujsko-prometnih naprav

Kr. banska uprava dravske banovine razpisuje:

- 1.) 3 nagrade za načrte vzorne podeželske gostilne v merilu 1:200 in sicer 1. nagrado Din 4000, 2. nagrado Din 1500, 3. nagrado Din 1000.
- 2.) 3 nagrade za napravo vzornih načrtov za ureditev gostilniških sob v merilu 1:50 in sicer 1. nagrado Din 2000, 2. nagrado Din 1500, 3. nagrado Din 1000.
- 3.) 3 nagrade za ureditev sob za goste v merilu 1:50 in sicer 1. nagrado Din 2000, 2. nagrado Din 1500, 3. nagrado Din 1000.
- 4.) 3 nagrade za vzorne načrte pohištva za tujske sobe in za gostilniške sobe v merilu 1:20 in sicer 1. nagrado Din 2000, 2. nagrado Din 1500, 3. nagrado Din 1000.

Načrti predvidevajo lahko popolnoma nove stavbe odnosno opremo v novih stavbah, vendar pa naj bodo lokalizirani in prilagojeni določenim krajem, n. pr. gorjenjskim, dolenskim, spodnještajerskim (pohorskim ali dravsko poljskemu okolišju).

Načrti se morajo predložiti pisarni Tujsko-prometnega sveta kr. banske uprave dravske banovine, Ljubljana, Štefenburgova ulica 7-1, pod geslom z zapечатno kuverto, v kateri je točen naslov natečajnika, najkasneje do 31. junija 1931.

Nagrajeni načrti postanejo izključno last dravske banovine.

Vsi vpisani načrti se razstavijo na tujsko-prometni razstavi v jeseni t. l. Kr. banaka uprava si pridržuje pravico, da poleg nagrajenih načrtov odkupi tudi druge načrte za svojo uradno uporabo.

Beležnica

Koledar.

Danes: petek 19. junija, katoličani: Julijana, pravoslavni 6. junija Milava.

Današnje prireditve.

Kino Matica: Pod pariškimi krovi (samo ob 16).

Kino Ideal: Greh zapeljane.

Javna produkcija gojencev konzervatorije ob 20 v Filharmoniji.

Dežurno lekarno.

Danes: Babovec, Kongresni trg. Ustav. Sv. Petra cesta, Hočevar, Spojna šiška.

Lepite na pisma znamke protituberkulozne lige!

Ogromna tatvina v Domžalah

Dve uslužbenki sta v nekaj letih pokradli za 300.000 dinarjev blaga trgovcu J. Menartu — Zanimive podrobnosti

Domžale, 19. junija.

V ponedeljek smo poročali, da so orožniki v Domžalah aretirali dve tatice, uslužbenki trgovca J. Menarta, ki sta že več let kradli in plenili trgovino, ne da bi jima prišli na sled. O tem nam poročajo iz Domžal še zanimive podrobnosti.

Prva tatica, mlada Matilda L., je bila uslužbena pri Menartu šele od 1. decembra 1930. Dekle je bilo že od vsega začetka nepošteno in je večkrat, kakor je sedaj ugotovljeno, kradla denar, razno blago itd. na ta način, da je vsak dan v blagajni manj registrirala, kakor je faktično inkasirala. Skoraj vsak dan je trgovca oškodovala za 300 do 500 Din, včasih pa tudi za večje zneske. Morda tatice še ne bi tako kmalu prišli na sled, ako ne bi živela skrajno razkošno in zapravljivo. Včasih je najela avtomobila in se s fantom ves dan vozila po raznih krajih, čeprav je veljalo tisoč dinarjev ali pa še več.

Ljudje so postali zaradi njene zapravljivosti kmalu pozorni in so opozarjali trgovca, češ, naj pazi nanjo. Sicer je pa znala Matilda vsakogar prepričati, da si tak luksuz lahko privoščiti, češ, da so doma zelo bogati in da ji oče pošilja vsak mesec tisočake. Začela je iskati celo lokal, da bi otvorila lastno trgovino v Domžalah. Tatice je razkrinkal orožniški komandir narednik Skok, ki ga je trgovec opozoril, da mu že dalje časa izginja razno blago. Povabil je Matildo na orožniško postajo in jo tako spretno ujel v svoje mreže, da je priznala tatvino. Pri zasliševanju si je hotela končati življenje, sunila se je s škarjami v vrat, pa ji je to gosp. Skok preprečil. Zadala si je samo majhno rano, ki ji jo je obvezal zdravnik dr. Hočevar.

V nedeljo 21. t. m. ob 17.30 Igrišče SK Ilirije

državno prvenstvo

Concordia: ZAGREB (drž. prvak 1930)

Ilirija

Ob 16. predtekma JADRAN: ILIRIJA rez. Ob vsakem vremenu

Ureditev glavne ceste v Stari Loki

Stara Loka, 16. junija.

Glavna prometna žila med Škofjo Loko in Železniki je bila prav do teh dni posebno ozka v Stari Loki, tam, kjer sta cesto oklepala z ene strani staroškoli grad in z druge pokopališče. Vozniki so se na tem kraju le težko izogibali, vrhu tega je bila pa cesta zaradi dreveja in visoke škarpe pokopališča večji del mokra.

Cestni pododbor škofjeloški je pričel pred dnevi s temeljitim reguliranjem cestnega prostora. V dolžini svojih 200 m bodo razširili cesto za dobre 3 m, ob pokopališki škarpi celo več. Graditelji nimajo lahkega dela, ker je škarpa pad 3 m visoka in so morali staro zidovje do tal podreti, čim bodo odkopali okoli 1000 kub. metrov pokopališke zemlje, bo šele mogoče misliti na postavitev nove betonske stene v regulacijski črti.

Pri prekopavanju pokopališča so našli kopatič takoj za zidom na »gromno« množico človeških kosti. Staroščani vedo povedati, da so bile te kosti prenešene k škarpi l. 1863, ko je gradil podjetni delikan Kramer novo cerkev. Takratni »rebranci« so vse delo opravili ponoči. Znesli so posmrtno ostanke nekako skrivaj k zidu in so to dodali, boje se nalezljivih bolezni, prekrili najprej z apnom in potem s prstjo.

Pripominjamo, da je staroškoli pokopališče med najstarejšimi na Slovenskem in so tu pokopavali celo mrljice iz Kranjske gore. Bila je še pred kratkim tudi navada, da so revni pogrebi dobivali hlebečke kruha, takozvane »trente«.

Z izkopavanjem kosti delavci še niso gotovi in je v dolžini nekaj metrov še vedno videti kost pri kosti. Vse kosti so doslej pokopali višje pri cerkvi v štiri jako obsežne jame, ki pa še ne bodo zadostovale. Sicer pa upajo, da bo proti sredi pokopališča okostja manj. V strjeni zemlji so našli tudi ostanke lesa, kovinskih križev, denarja pa ne, čeprav se je drugače zatrjevalo.

V dnu izkopa se je prikazalo zidovje, ki naj bi v pravadnih časih tvorilo nekako vez z onstran ceste stoječim, okoli 650 let starim staroškoli gradom. Grad je bil obdan z globokim jarkom, napolnjenim z vodo, po prividnem mostu se je pa prišlo na grajsko dvorišče.

Zgodovinski spomini se bodo sedaj umaknili potrebam novega časa. Na to delo je bilo pokopališče pripravljeno, ker se dobrih 30 let na občestnem delu ni pokopavalo.

Novo urejena cesta daje že sedaj temu delu Stare Loke sila prijazno, odprto lice. Sedanjim lastnik grad, industrijec Franc Dolenc je zapuščeno grajskih prostorov in nasadov že dobrodu odpravil. Lepe cvetlične grede, skrbno urejen park z oskrbovanim drevjem pozdravljajo pri-aleca.

Druga tatica je Josipina M., vdova po nekem M., ki je bil večni ženin in pred ljubljansko poroto obsojen zaradi sleparij. Ta je bila pri trdki že pet let in je zaradi svoje pridnosti ter individualnih sposobnosti vzivala popolno zaupanje gosposdarja, zaupali so ji pa tudi ljudje. Vedla se je tako, da ni nihče mogel sumiti, da krade blago in zalaga z njim razne svoje sorodnike. Kradla je vse od kraja in toliko blaga, da je naravnost čudno, kaj in kam je hotela z njim. Vse kaže, da se je najbrž hotela osamosvojiti. V domačem krogu je živela skromno in ponižno, izven službe si je pa privoščila vsega, kar ji je pozelelo srce. Vozila se je stalno v Ljubljano, kjer je imela abonma v loži v gledališču. Ob nedeljah in praznikih je zahajala k svojem, nikdar pa ni prišla praznih rok. Vedno je med nje razdeljevala vino, nogavice, kravate, blago, perilo in sploh razno manufakturno ter galanterijsko robo. Tudi napram znancem je bila radodarna, zato so jo v splošnem čislali in je bila na glasu kot dobrodušna ženska. Svoje in znance je znala prepričati, da dobro zasluži in da je vse blago poštenega izvora. Trgovec je na podlagi inventure in pregleda knjig ugotovil, da ima najmanj 300.000 Din škode.

Zanimivo je, da je Josipina raznim večjim strankam ponovno izjavila, da tudi trditi ne bo mogla uspevati, če zapusti trgovino. Josipina je sedaj za zamreženimi okni, trditi bo pa kljub temu še naprej obstojala. Res je sreča, da so končno tatice razkrinkali, kajti v nasprotnem primeru bi trgovca kljub njegovi pridnosti in skromnosti upustili. Orožniki so ugotovili, da sta obe tatice ukradeno blago razpošiljali na vse strani, celo v Zagreb.

Ljubljanski trg

Živilski trg je od dne do dne bolj bogato založen, zelenjave in sadja je vedno več, prihajajo pa na trg tudi že letošnji poljski pridejki.

Danes so prispele na trg prve hruške iz Novega Sada; prodajali so jih po 8 Din kg.

S črešnjami in jagodami je pa trg kar preobložen, vsak dan jih je več, ker so začele zoreti tudi domače, dovoz bosanskih je pa neomejen. Zato je tudi tega blaga več gnilega kakor zdravega ter pri vsej preobilici prav za prav ne moreš niti dobiti črešnje, ki bi bile res lepe in dobre. Krivda je v nizki ceni, s katero ne morejo konkurirati lepe »štajerske« črešnje in iz drugih sadonosnih krajev. Bosanskim črešnjam je uradno določena cena 3 Din kg, domače so pa po 4 Din; slednje so precej kisle in zakaj so dražje je težko razumeti.

Ne manjka tudi borovnic, 1 je po 3 Din, in jurčkov, merica po 5 Din, dočim so lisice po 3 Din merica. Med novitetami je na trgu že tudi dovolj kumar, kg 10 Din, in stročjega fižola, kg 6—10 Din. Zelenjave in vagona, predvsem solate in graha. Dovolj je tudi jaje in pišk, še preveč, ker se jajca sedaj hitro pokvarijo, kar med potjo od trga do doma. Zato je tu slaba kupčija.

Obešenec na Rožniku

Ljubljana, 19. junija.

Davi so v Tivoliju, oziroma na šišenskem hribu našli obešenega nekega moškega. Okrog pot 8. zjutraj se je sprehajala večja družba vpokejencev po tivolskem gozdu, ko pa so prišli do križišča poti vrh Tivolija, je eden izmed njih nenadoma opazil, da visi kakih 5 m od ceste na šišenskem hribu na hrastu neki možki. O tem je bila obveščena policijska stražnica na Bleiweisovi cesti in kmalu nato sta odšla na lice mesta službojoči uradnik nadzornik g. Gruđen in policijski zdravnik dr. Avramovič.

Policijska komisija je ugotovila, da gre za trgovskega potnika Karla Andloviča, rojenega 21. avgusta 1904 v Trstu, pristojnega v Vipavo in stanujočega v Aškerčevi ulici št. 4. Pri sebi razen listin ni imel ničesar, iz česar bi bilo razvidno, zakaj je šel v smrt. Obesil se je z novo vrvico na močno hrastovo vejo. Po ogledu policijske komisije je bilo obešencevo truplo prepeljano v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Izjava

S pozivom slušateljcev geodetskega oddelka na tehniški fakulteti univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani »Naši javnosti«, se moramo solidarizirati v polni meri iz razlogov, ker bi to bilo za naše slovensko kruhorstvo neodpujljivo, onemogočilo naši mladini fakultetno stroko, ki potrebuje sto in sto univerzitetno naobraženih zemljemercev. Tudi vedi in nivoju našega katastra se bi zadal udarec, za katerega ne sme in ne more prevzeti odgovornosti fakultetni svet. Fakultetni svet naj izpolni oddelek na višino drugih geodetskih oddelkov v tujini, ki so v ponos in čast tamošnjim univerzam.

Odbor

za društvo Jugoslov. geodetov (geometrov) v Ljubljani.

Pred nakupom.

Ona: Če bo jutri lepo vreme, grem kupit nov klobuk. Kaj pa pravi vremensko poročilo?

On: Da bo dež, toča, vihar in neurje.

Zane Grey:

Skrivnostni jezdec

Roman.

Delal je že dobri dve uri in zložil skoraj tako visoko skladišče drva, kakor je bila kočja; šele potem se je spomnil, da bo drva za prvo silo dovolj. Pobral je sekuro in lopato ter se vrnil v kočjo. Wilson je bil tako zatopljen v svoje pismo, da ni niti slišal, ko se je Wade vrnil. Na obrazu se mu je poznalo, da piše nekaj zelo resnega in važnega.

— Čujte, Wils, ali pišete knjigo? — je vprašal lovec smeje.

Wade je gazil nazaj grede visok sneg, držal se je starih stopinj in med potjo so mu rojile vesele misli po glavi. Če bi moral živeti še enkrat, bi začel takoj iskati svojo srečo v sreči drugih ljudi, je razmišljal. Čim je prispel do svoje kočje, je vzel lopato in začel delati gaz proti pasji staji. Tu je bilo naneslo mnogo snega in delo je bilo naporno. Še dobro, da je bil napravljen zaprt stajo, v kateri so mogli psi prezimovati. Snega je bilo zapadlo toliko, da nekaj časa na lov ni bilo mogoče. Farma je imela bogato zalogo jelenjega in medvedjega mesa, ki je bilo zjutraj dobro zmrznilo in se bo gotovo držalo čez zimo. Wade je razmišljal, da se bo omejilo njegovo delo čez zimo na krmljenje psov in živine, na sekanje drv in druge take malenkosti. Psi, ki jih je bilo zdaj že nekaj manj, mu ne bodo delali posebnih preglavic. Konec je bil prešel in Columbin, bil je stalno na farmi, deležen posebne ljubezni in svobode tako, da je lahko počel, kar je hotel. Starega lovca je pozdravljalo vedno s srditimi, nezaupljivimi pogledi. Sampson, Jim in Fox so delili seveda lovčevso usodo in sprejeli so ga z glasnim lajanjem.

Popoldne je krenil Wade proti farmarjevi hiši. Sneg tu ni bil tako visok, ker ga je bila burja odpihala. V kočnici so pela klavira. Konji so galopirali po ograjenem pašniku okrog hiše. Na zunanjim dvorišču je mukala pri kopicah sena goveja živina.

Wade je potikal na Columbinina vrata.

— Prosto.

Vstopil je. Bila je sama v sobi. Sedela je na postelji, naslonjena na blazine, na sebi je imela toplo, volneno pižamo. Njene temne obrobline oči so se zdele večje in otožnejše kot običajno.

— Nič več se ne zmenite zame, Bent Wade! — je vzkliknila očitajoče.

— Kako to, dekle?

— Ker vas tako dolgo ni bilo, — je odgovorila nagajivo. — Zdjaj vas pa sploh nečem videti.

— Ah! To ima človek za plačilo, če dela in skrbi za druge. Že prav, pa grem, od kod sem prišel; in kar sem vam prinesel, ostane v mojem žepu.

Obrnil se je, kakor bi hotel oditi. Columbin je zardela. Iztegnila je obe roki.

— Ah, Bent Wade, sekunde sem štela, kdaj pridete, — je dejala. — Kaj ste mi pa prinesli?

— Kdo je bil tu? — je vprašal in stopil k nji. — Ta ogenj je res klavir. Moram ga spraviti v red.

Gospa Andrews je bila tu. Nisem mislila, da je tako dobra. Pripeljala se je s sanmi. O Ben, zima je že tu! Davi, ko sem se zbudila, je bil na moji postelji sneg. Danes se počutim mnogo bolje. Jacka še ni bilo na spregled.

Wade se je zasmejal tej opazki in Columbin je storila isto.

— Ho, danes ste pa hudomušni in to je dobro znamenje, — je dejal Wade.

— Nekaj novic vam prinašam, ki vam preženo zadnja ostanke bolezní.

— O, le brž jih povejte!

— Wilsu ne bo treba odrezati nože; rana se mu je začela celiti. In oče mu je pisal.

— Bog je uslišal mojo molitev! — je zasepetala Columbin in zatislila oči.

— Oče mu piše, naj pride domov in prevzame farmo, — je nadaljeval Wade.

— O! — Vsa prestrašena je pogledala loveca. — In bo storil to?

— Ne, domov se ne vrne, vsaj tako hitro še ne. Saj mora še tu marsikaj urediti.

— Mučite me, Ben. Zakaj mi ne daste tistega, kar ste mi prinesli?

— Nikar tako hitro, saj se nikamor ne mudi. Rad bi še malo kramljal z vami. Pravite, da Jacka danes še ni bilo k vam?

— Še ne, hvala bogu.

— In kaj počneja stari Bill?

— Danes me je pustil pri miru. Samo o svoji poti v Kremmling je ves čas brbljal. Jacka hoče vzeti s seboj.

Oče me ima zelo rad in zato se boji pustiti me samo z Jackom. In tako navaja vse mogoče preteveze, da mora prodati živino in kupiti vse potrebno, in kako nujno potrebuje pri tem Jacka in kaj vem kaj še. Zelo me veseli, da ga hoče vzeti s seboj. Toda ubogi Jack se bo jezil. Zdjaj pa — dragi Ben — kaj ste mi prinesli? Saj vem, da je od Wilsona.

— Kaj bi dali za pisemce od Wilsona, dekle? — je vprašal Wade nagajivo.

— Iskreno hvalo.

— No torej, kaj bi mi pa dali za celo debelo knjigo, ki jo je pisal Wilson dobri dve uri.

— Poljub, Ben, poljub! — je vzkliknila vsa srečna.

— Zares? — Zamahnil je z roko, v kateri je držal Wilsonovo pismo.

— Da, zares.

Napol v šali, napol v nekem čudnem razburjenju se je Wade sklonil nad njo in ji stisnil Wilsonovo pismo v roko. Pogled se mu je nekoliko zmrčal, ko je začutil, kako je pritegnila njegovo glavo k sebi ter ga poljubila na lice v iskreni hvaležnosti in prijateljstvu.

Ben Wade je bil doživel zadnje čase mnogo napetih in srečnih trenutkov, ta je pa daleč prekašal vse. Ko je sedel zopet na svoj stol, se je zdel njegov glas malo hripav.

— Tako, tako! Starega, ostudnega Bena Wadea ste torej poljubili.

— Da in zelo rada sem storila to.

— Rdečih lic in blestečih oči je odprla pismo.

— Prečitajte to pismo, dekle, in napišite odgovor. Prazne strani lahko iztrgate. Jaz ostanem tu in če bi slučajno zaneslo koga sem, se potuhnem, kakor da vam čitam to knjigo.

— Tako, tako! Starega, ostudnega Bena Wadea ste torej poljubili.

— Da in zelo rada sem storila to.

— Rdečih lic in blestečih oči je odprla pismo.

— Prečitajte to pismo, dekle, in napišite odgovor. Prazne strani lahko iztrgate. Jaz ostanem tu in če bi slučajno zaneslo koga sem, se potuhnem, kakor da vam čitam to knjigo.

— Tako, tako! Starega, ostudnega Bena Wadea ste torej poljubili.

— Da in zelo rada sem storila to.

— Rdečih lic in blestečih oči je odprla pismo.

— Prečitajte to pismo, dekle, in napišite odgovor. Prazne strani lahko iztrgate. Jaz ostanem tu in če bi slučajno zaneslo koga sem, se potuhnem, kakor da vam čitam to knjigo.

— Tako, tako! Starega, ostudnega Bena Wadea ste torej poljubili.

— Da in zelo rada sem storila to.

— Rdečih lic in blestečih oči je odprla pismo.

— Prečitajte to pismo, dekle, in napišite odgovor. Prazne strani lahko iztrgate. Jaz ostanem tu in če bi slučajno zaneslo koga sem, se potuhnem, kakor da vam čitam to knjigo.

— Tako, tako! Starega, ostudnega Bena Wadea ste torej poljubili.

— Da in zelo rada sem storila to.

— Rdečih lic in blestečih oči je odprla pismo.

— Prečitajte to pismo, dekle, in napišite odgovor. Prazne strani lahko iztrgate. Jaz ostanem tu in če bi slučajno zaneslo koga sem, se potuhnem, kakor da vam čitam to knjigo.

— Tako, tako! Starega, ostudnega Bena Wadea ste torej poljubili.

— Da in zelo rada sem storila to.

— Rdečih lic in blestečih oči je odprla pismo.

— Prečitajte to pismo, dekle, in napišite odgovor. Prazne strani lahko iztrgate. Jaz ostanem tu in če bi slučajno zaneslo koga sem, se potuhnem, kakor da vam čitam to knjigo.

— Tako, tako! Starega, ostudnega Bena Wadea ste torej poljubili.

— Da in zelo rada sem storila to.

— Rdečih lic in blestečih oči je odprla pismo.

— Prečitajte to pismo, dekle, in napišite odgovor. Prazne strani lahko iztrgate. Jaz ostanem tu in če bi slučajno zaneslo koga sem, se potuhnem, kakor da vam čitam to knjigo.

— Tako, tako! Starega, ostudnega Bena Wadea ste torej poljubili.

— Da in zelo rada sem storila to.

— Rdečih lic in blestečih oči je odprla pismo.

— Prečitajte to pismo, dekle, in napišite odgovor. Prazne strani lahko iztrgate. Jaz ostanem tu in če bi slučajno zaneslo koga sem, se potuhnem, kakor da vam čitam to knjigo.

— Tako, tako! Starega, ostudnega Bena Wadea ste torej poljubili.

— Da in zelo rada sem storila to.

— Rdečih lic in blestečih oči je odprla pismo.

— Prečitajte to pismo, dekle, in napišite odgovor. Prazne strani lahko iztrgate. Jaz ostanem tu in če bi slučajno zaneslo koga sem, se potuhnem, kakor da vam čitam to knjigo.

— Tako, tako! Starega, ostudnega Bena Wadea ste torej poljubili.

— Da in zelo rada sem storila to.

— Rdečih lic in blestečih oči je odprla pismo.

— Prečitajte to pismo, dekle, in napišite odgovor. Prazne strani lahko iztrgate. Jaz ostanem tu in če bi slučajno zaneslo koga sem, se potuhnem, kakor da vam čitam to knjigo.

— Tako, tako! Starega, ostudnega Bena Wadea ste torej poljubili.

— Da in zelo rada sem storila to.

— Rdečih lic in blestečih oči je odprla pismo.

— Prečitajte to pismo, dekle, in napišite odgovor. Prazne strani lahko iztrgate. Jaz ostanem tu in če bi slučajno zaneslo koga sem, se potuhnem, kakor da vam čitam to knjigo.

— Tako, tako! Starega, ostudnega Bena Wadea ste torej poljubili.

— Da in zelo rada sem storila to.

— Rdečih lic in blestečih oči je odprla pismo.

— Prečitajte to pismo, dekle, in napišite odgovor. Prazne strani lahko iztrgate. Jaz ostanem tu in če bi slučajno zaneslo koga sem, se potuhnem, kakor da vam čitam to knjigo.

— Tako, tako! Starega, ostudnega Bena Wadea ste torej poljubili.

— Da in zelo rada sem storila to.

— Rdečih lic in blestečih oči je odprla pismo.

— Prečitajte to pismo, dekle, in napišite odgovor. Prazne strani lahko iztrgate. Jaz ostanem tu in če bi slučajno zaneslo koga sem, se potuhnem, kakor da vam čitam to knjigo.

Da bi dobil zavarovalnino

V Koburgu si je odsekali neki mehanik roko, da bi dobil 800.000 dinarjev zavarovalnine, pa je dobil le leto dni zapora

Našim čitateljem je gotovo še v živem spominu afera dunajskega inženjerja Mareka, ki si je odsekati nogo in so ga obtožili, da je dejanje izvršil zato, da lahko dvigne ogromno zavarovalnino. Afera je takrat dvignila mnogo prahu, končno je pa sodišče na podlagi mnenja zdravniških izvedencev Mareka oprostilo.

Slično zadevo se je počelo te dni sodišče v Koburgu v Nemčiji. Zavarovatelj se je moral mehanik Alfred Schach iz Waldsachsna, ki je bil obtožen, da si je na tla odsekati levo roko, da bi na ta način prišel do zavarovalnine 60.000 M. kar znaša okrog 800.000 Din v naši valuti. Proces je trajal dalje časa in je v Nemčiji zbudil mnogo pozornosti. Včeraj zjutraj je bila izreče-

na obsodba in je bil Schach obsojen na leto dni zapora.

Takoj po končani razpravi so obtožnica aretirali. Sodišče je izreklo obsodbo na podlagi dokazov in izvedenjskih mnenj, ki so bila večinoma v Schachovo škodo. Obtožencu tudi izpoved lastnega brata, ki je bil tudi osumljen soudeležbe, ni pomagala. Zdravniki so bili mnenja, da si Schach ni po nesreči odsekati roke in da je bilo iz poškodbe razvidno, da je imel pod roko trdno podlago. Vse tudi kaže, da si je pred dejanjem roko močno prevezal, da ne bi izgubil preveč krvi. Obtožencu je od konca zatrdel, da je nedolžen, odšel je iz dvorane in dejal: »Rajši vidim, da me obesite, kakor da me po nedolžnem zaprete.«

Čehi na Dunaju

Zanimivi podatki o življenju Čehoslovakov v glavnem mestu Avstrije

Dunajski češki poslanec v avstrijskem parlamentu Machat je pred dnevi objavil spis o Čehoslovakih na Dunaju. Iz zanimive brošure je jasno razvidno, kako veliko število Čehov in Slovkov je pred vojno odhajalo v glavno mesto Avstro-Ogrske, kjer so polagoma v nemški sredi izgubljali svojo narodnost. Pri popisu prebivalstva l. 1900. je bilo izmed dunajskega prebivalstva 552.000 ljudi po poreklu iz krajev sedanje Češkoslovaške, dočim je bilo le nekoliko večje število pristojnih na Dunaju samem in v Spodnji Avstriji. Torej nad četrtina dunajskega prebivalstva je bila po poreklu iz češkoslovaških krajev. Uradna avstrijska statistika je znala ugotoviti samo pristojnost v češkoslovaških krajih, ne pa tudi češkoslovaške narodnosti. Po narodnosti je bilo število Čehov in Slovkov vedno manjše. To je očitno razvidno iz zanimivega dejstva, ki je navedeno v knjigi poslanca Machata.

L. 1910. je uradna avstrijska statistika našla na Dunaju 98.000 Čehov in Slovkov. Po razpadu Avstro-Ogrske je bilo ugotovljeno, da se jih je 150.000 izselilo v osvobodeno domovino, vendar pa je bilo pri popisu prebivalstva 1923. naštetih na Dunaju 90.000 Čehoslovakov, torej skoraj neizpremenjeno število. Lehmannov dunajski adresar ima v svojih posebnih izdajah 315.000 naslovov dunajskih prebivalcev. Med njimi je toliko čeških imen, da zbujajo pozornost že na prvi pogled. V ostalem dobri isti vtis vsakdo, ki pride na Dunaj in si ogleda napisna imena raznih trgovin. Češko ime se najde tudi pri družinah, ki se že nekoliko generacij smatrajo za nemške. Tako se n. pr. čisto češko ime Swoboda nahaja v adresarju 1500-krat. Po 1200 krat so navedena imena Jelinek Dworak, Nowak, Prochazka, Dolezal, pri katerih češkega izvora ne more prikriti niti nemška transkripcija. Na Dunaju je približno 800 ljudi z imenom Swoboda.

Čehi in Slovaki so preskrbovali Dunaj večinoma z delavci in obrtniki, najdemo pa se na vseh mestih. V dunajskem mestnem parku stoji spomenik priljubljenega slikarja Canona, ki se je pravzaprav imenoval Strširbyka in ki je bil češkega porekla.

Ta park je osnoval dunajski mestni zastopnik Zeleny, ki je bil istotako češkega porekla. Češki arhitekt in mecen Hlavka je zidal dunajsko dvorno ope-

ro, dve cerkvi, akademsko gimnazijo in palačo nadvojvode Viljema. Prav tako je bil češkega porekla priljubljeni kipar Wagner, kar je tudi sam priznaval. Ponos dunajske dvorne opere, slovit pevka Marija Jeritz, se je imenovala Jedlička in je bila po poreklu Čehinja. Tudi sloviti pevec dvorne opere Slezak je bil rojen v Brnu, glavnem mestu Moravske.

Dunajski skladatelj Mahler se je rodil na Češkem, avstrijski naučni minister Czernak pa se je rodil v čisto češkem mestecu Dačicah na Moravskem. Umrlj predsednik dunajskega parlamenta Elderschi je bil rojen v Brnu, sedanje njegov naslednik dr. Renner pa v Spodnjih Dunajevih na Moravskem. Na Češkem pa so bili rojeni avstrijski kancelarja Streeruwitz in dr. Ramer ter sedanji notranji minister Winkler. Predsednik avstrijske republike Miklas je pa svojem rodu iz Sumave. Razume se, da so to potomci Nemcev, nastanjenih na Češkem in Moravskem, toda med njimi je tudi mnogo takih, ki so sprejeli nemško narodnost. Tako se je n. pr. znani dunajski poslanec Volker prvotno imenoval Všetická. Znani dramski pisatelj Paul Wilhelm je pravzaprav Viljem Dvořák, po rodu iz Moravske. Čehi so dali Dunaju celo svojega svetnika, Klementa Marijo Hofbauer, ki je od papeža določen patron dunajski, in ki se je imenoval Dvořák, ker je bil po poreklu iz Znojma.

Čehi žive tudi danes na Dunaju v večjem številu ter vrše razne funkcije. Danes sicer ni več na Dunaj češkega pritoka, ki je trajal do vojne. Naseljevanje Čehov na Dunaj je definitivno ustavljeno z osnovanjem samostojne češkoslovaške države in opaža se, da število Čehoslovakov sedaj na Dunaju pada.

Pred sodnikom.

— Ob dveh zjutraj ste vstopili skozi zadnja vrata v hišo; kaj ste iskali v njej?

— Mislim sem, da je moja hiša.

— In zakaj ste skočili skozi okno, ko se je približala priča, ter se skrili na dvorišču?

— Mislim sem pač, da je moja žena.

Čitajte ilustrovano revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«

Rakete na luno

Znano je, da namerava ameriški učenjak Godard poslati na luno raketo in da se za ta eksperiment pripravlja že več let. Slično zadevo se peča tudi ameriški profesor Darwin O. Lyon, znamenit učenjak na univerzi v Columbij. Mož je te dni odpotoval iz Genove v Tripolis, kjer hoče iz pušave izstreliti raketo v doslej nedoseženo višino.

Darwin je v razgovoru z poročevalcem nekega lista izjavil, da nikoli ni imel namena izstreliti iz ogromnega topa projektila, v katerega bi se zaprl s psom, mačko in kanačkom. Tako je saj najril Jules Verne. Izstreljeval bo rakete brez pilotov v vedno večje višine. Rakete bodo polnjene z razstrelivom, ki ima nenavadno eksplozivno moč in je izum profesorja Lyona samega. Razstrelivo bo raketo avtomatično pogajalo v višino. V raketo bo vžigala samo kaseta z raznimi znanstvenimi instrumenti, ki naj beležijo temperaturo, gostoto, zlasti pa takozvane kozmične žarke, katerih vpliv je meril tudi profesor Piccard pri poletu v stratosfero.

Zanimivo je, kako si prof. Lyon predstavlja, kako bo dobil kaseto iz neizmerno višine nazaj. To je popolnoma enostavno. Prvi poizkus je napravil že l. 1929, ko je dosegel višino 9500 m. Seveda mu to ni zadostilo, eksperimentiral je naprej, imel pa je smolo, da mu je ena raketa eksplodirala, pri čemer je bilo več oseb ubitih, sam na ranjen.

Sedaj gradi raketo, ki je razdeljena v sektorje. Ti sektorji se avtomatično vžigajo drug za drugim, vsak da raketo gotovo hitrost in razdaljo. Če n. pr. prvi sektor z neznano hitrostjo doseže višino 10.000 m, odpade sam, nato se pa že avtomatično vžge drugi sektor in pozone raketo naprej itd. Pri višini 70 km bi bil izčrpan zadnji sektor, od rakete ne bi ostalo pravzaprav ničesar. Tedaj se bo odprlo avtomatično malo padalo, v katerem bo kaseta z instrumenti. Kaseta bi padla nazaj na zemljo in na ta način bi dobili dragoceno gradivo o sestavi zračnih plasti.

Ta poizkus bo napravil prof. Lyon v pušavi, 200 km daleč od mesta Tripolisa. Mnenja je, da je pušava najbolj pripravna za tak eksperiment, ne sicer toliko zaradi dviga rakete, pač pa zato, da bi se kaseta bolj gotovo našla. Pozneje bo učenjak konstruiral raketo, ki bo dosegla 100 km zračne višine, Lyon je mnenja, da bo mogoče sčasoma poslati tudi raketo na luno, toda za to je potrebno sistematično in počasno delo.

Milijonarji v ČSR

Zanimive podatke nudi statistika praškega državnega statističnega urada s svojim pregledom dohodninskega davka, ki je bil plačan v toku zadnjih let. Iz statistike je razvidno, da so na Češkoslovaškem 304 osebe, katerih letni dohodek presega milijon kron, in da ima torej ČSR 304 milijonarje. Največ jih je v industrijskih krajih ter v Pragi, kjer jih je 66. Izmed 304 jih imata 202 dohodek od 1—2 milijona kron, 49 od 2—3 milijone, 34 od 3—5 milijonov in 19 nad 5 milijonov kron na leto. 27% teh dohodkov prinaša kapital, 22% rentabilna podjetja, 18% zgradba, 16% zemlja, 6% službeni dohodki in 11% drugi viri. Po poklicu je 72 češkoslovaških milijonarjev poljedelcev, nadalje je 140 industrijskih obrtnikov, 30 trgovcev in bančnikov, 3 imajo prost, drugi pa razne druge poklice. Izven Prage jih je največ v industrijskih mestih severne Češke, v katerih biva večinoma nemška manjšina.

Še 2 dni

traja prodaja srečk. V soboto se bo vršilo že prvo žrebanje. Torej zadnji čas za nakup srečk. Srečke morete kupiti v podružnicah »Jutra« v Mariboru, Celju, Novem mestu, v Trbovljah in na Jesenicah ter v podpisani hranilnici.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

V BOJU PROTI JETIKI

je neobhodno potrebna knjiga

Doc. dr. Iv. Matko: Protituberkulozni dispenzar v službi socialno-higijske borbe proti jetiki kot ljudski in kužni bolezni.

Veliko delo, ki obsega 810 strani, velja broširano Din 270.—, vezano 300.—.

Naročila točno izvršuje

Knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 3.

30—40 TESARJEV
izurjenih v železobetonskih
opažih in

2 PREDTESARJA,
ki sta popolnoma zmožna vodi-
ti posamezne partije — sprej-
me takoj Ljubljanska gradbena
družba. 1884

Ugodna prilika
za nakup moške obleke. Ko-
mur ni za modo in široke hla-
če, lahko dobi res dobro ob-
leko za mal denar, ker sem
se odločil oddati take obleke
za polovično ceno. A. KUNC.
Gospodsk. ulica 7. 70L

Malinovec
pristen, naraven, na malo in
veliko prodaja
lekarna Dr. G. PICCOLI,
LJUBLJANA, Dunajska c. 6.

ZARADI POZNE SEZIJE
prodaja klobuke pod lastno ce-
no. — Modni salon STUCHLY-
MASKE, Ljubljana, Židovska
ulica 3. 1904

VINA
dospela od slovenskih vinograd-
nikov — toči gostilna Tomšič,
Ljubljana, Sv. Jakoba trg. 1905

TELETINA
po 12.—, 14.— in 16.— Din na
stojnici mesarjev Antona Zaj-
ca in Petra Sitarja na Vodni-
kovem trgu. 1902

TREZNEGA HLAPCA
za vsa kmetiška dela, ki zna
dobro postopati s konji in kra-
vami, sprejme takoj proti pla-
či po dogovoru. Predstaviti se
je na naslov: Golob, Lesno br-
do, postaja Drenov grič. 1901

FOTOGRAF. VAJENCA
s popolno oskrbo sprejme tak-
oj foto-atelje J. Purač, Beltin-
ci, Prekmurje. 1900

HOTELE, GOSTILNE
kavarne, restavracije in vino-
toče prodaja in daje v najem
poslovnic za gostilničarstvo —
M. S. Pavlekovič, Zagreb, Ili-
ca 146/I. Informacije proti po-
slani 5 Din znamki pošljemo
franko. 1899

BUKOVA DEVA
TERBOVELJSKI
PREMOG
pri št.
»KURIVO«
LJUBLJANA, Dunaj-
ska cesta št. 33
(na Balkanu)
Telefon 34—34

URE POPRAVLJA
renovira — več